

Håndhævelse af Bygge- og Miljølovgivningen, side 218 ff.) anføres der bl.a. følgende:

»Under henvisning til bestemmelsen i retsplejelovens § 108, stk. 1, er det almindeligt antaget, at politiet er beføjet til gennem umiddelbar magtanvendelse at skride ind over for handlinger eller undladelser, som frembyder en vis grad af fare for den offentlige sikkerhed, fred og orden, eller hvor særlige retshåndhævelsmæssige hensyn i øvrigt måtte tilsi det. Afgørelsen af, om magt bør bringes i anvendelse, må bero på en konkret vurdering af den enkelte situation. Særmyndighedens vurdering af behovet for umiddelbar politimæssig bistand bør indgå i den politimæssige vurdering, men i øvrigt må den praksis, der har dannet sig omkring bestemmelsen i straffelovens § 13, stk. 3, formentlig tillægges en ikke uvæsentlig betydning i denne forbindelse. . .

Det kan ikke antages at være en forudsætning for politiets anvendelse af magt, at der er fremsat begæring herom fra den ansvarlige særmyndighed. Afhængig af den konkrete situations alvor må politiet også uden sådan anmodning have pligt til at tage initiativ til at bringe betydeligere overtrædelser af særlovgivningen til ophør.«

I Betænkning 1147/1988 om BZ-sikring af bygninger omtales på side 42 ff. spørgsmålet om, hvorvidt politiet med hjemmel i § 108 kan skride ind i tilfælde, hvor et hus er ved at blive besat. Herom anføres bl.a. følgende (side 44 f.):

»På den baggrund må det antages, at politiet også i en situation, hvor et hus er ved at blive besat, må kunne skride ind med henvisning til retsplejelovens § 108, når betingelserne i øvrigt er opfyldt, dvs. at indgrebet ikke står i misforhold til den foreliggende situation m.v.«

Et andet område, hvor der har været rejst spørgsmål om retsplejelovens § 108 som selvstændigt hjemmelsgrundlag, vedrører midlertidige anbringelser i detentionen af f.eks. berusere. Det har i den retsvidenskabelige litteratur været gjort gældende, at hjemmelen for sådanne anbringelser er retsplejelovens bestemmelse, jf. bl.a. Hans Gammeltoft-Hansen, Strafferetspleje II (1989), side 117 f. Det samme er antaget i retspraksis, jf. bl.a. Ugeskrift for Retsvæsen 1979, side 660 V.

Sammenfatningsvis kan det således anføres, at retsplejelovens § 108 har karakter af dels en generel beskrivelse af politiets almindelige op-

gaver, dels en selvstændig hjemmel for visse mindre, konkrete indgreb.

Som anført i besvarelsen af spørgsmål nr. 13 er det imidlertid Justitsministeriets opfattelse, at politiet ikke med hjemmel i retsplejelovens § 108 kan yde befolkningen den fornødne beskyttelse mod følgerne af det igangværende rockeropgør.

For så vidt angår spørgsmålet om bl.a. afspærring og afsøgning af områder i forbindelse med statsbesøg, har Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Politidirektøren i København. Udtalelsen vedlægges.

Bilag til svar på spørgsmål 81

Københavns Politi
Politidirektøren

Den 7. oktober 1996

I forbindelse med folketingsspørgsmål 81 om politiets beføjelser til at foretage afspærringer og afsøgning af områder m.v., har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse.

Jeg skal i den anledning udtale følgende: Politiet er i medfør af færdselslovens regler beføjet til at foretage afspærringer af gader m.v., såfremt færdselsmæssige hensyn begrundet dette. Dette kan medføre, at almindelige borgeres lokalfrihed begrænses.

For at forebygge attentater og opretholde ro og orden, f.eks. i forbindelse med statsbesøg og lignende, foretages der afsøgning af områder. Såfremt der er en konkret mistanke om, at en kriminel handling vil blive iværksat, kan politiet foretage ransagning m.v. med hjemmel i retsplejelovens regler.

Overvågning af potentielle gerningsmænd sker alene i et fåtal tilfælde for derved at søge at afværge forbrydelser, samt for at have de optimale muligheder for at opklare forbrydelser såfremt de alligevel begås.

p.p.v.

Henning Thiesen

Vicepolitidirektør

Spørgsmål nr. 84:

Vil ministeren redegøre for, hvilke bestemmelser i straffeloven der vil kunne komme i anvendelse ved angreb med bomber og raketter m.v., hvorved andre menneskers liv og førlighed kommer i fare, men hvor reglerne om drab eller drabsforsøg ikke kan finde anvendelse?